

ชื่อภาคนิพนธ์ : ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกำจัดขยะมูลฝอยของแม่บ้านในเขต
เทศบาลเมืองวารินชำราบ
ชื่อผู้เขียน : นางวัชรีย์ กลธรา
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2544

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกำจัดขยะมูลฝอยของแม่บ้านในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) ศึกษาพฤติกรรมการแยกและกำจัดขยะมูลฝอยในครัวเรือนของกลุ่มแม่บ้าน 2) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมฯ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการแยกและกำจัดขยะ 4) เพื่อเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาและส่งเสริมให้กลุ่มแม่บ้านมีการแยกและกำจัดขยะในครัวเรือนได้อย่างถูกต้อง ตัวแปรที่เกี่ยวข้องคือ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การได้รับข้อมูลข่าวสารความรู้ ความคิดเห็น ต่อการจัดเก็บขยะของรถเทศบาล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยการสุ่มตัวอย่างแม่บ้าน 281 ราย จาก 5 ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองวารินชำราบ และรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า กลุ่มแม่บ้านส่วนใหญ่มี อายุระหว่าง 36 - 51 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้ต่อเดือน 1,000 - 10,000 บาท ประกอบอาชีพแม่บ้านอย่างเดียว จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครัวเรือนไม่เกิน 5 คน ได้รับข้อมูลข่าวสารด้านการกำจัดขยะมูลฝอยจากโทรทัศน์ การกำจัดขยะมูลฝอยในครัวเรือนใช้วิธีนำไปทิ้งถังขยะของเทศบาล โดยมีรถของเทศบาลมาเก็บขยะทุกวัน มีระดับความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีความคิดเห็นต่อการกำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกหลักสุขาภิบาลในระดับปานกลางและมีระดับพฤติกรรมที่ถูกต้องในระดับปานกลาง

จากการวิเคราะห์หาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรม พบว่า ระดับความรู้เกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยเป็นปัจจัยเดียวที่มีผลต่อพฤติกรรม ส่วน อายุ อาชีพ รายได้ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยไม่มีผลต่อพฤติกรรม

ปัญหา อุปสรรค ในการแยกและกำจัดขยะของแม่บ้าน พบว่า แม่บ้านมีปัญหาในเรื่อง ความถี่ในการมาเก็บขยะของเทศบาลในบางพื้นที่ที่ทิ้งช่วงหลายวันทำให้มีขยะตกค้าง ก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นรบกวนและอาจเป็นบ่อเกิดของเชื้อโรคได้ และพบว่าเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บขยะใช้เวลารวดเร็วเกินไปทำให้มีขยะที่เก็บไม่หมดและตกเรี่ยราดทำให้เกิดความสกปรกไม่น่าดู ด้านการแยกขยะ พบว่าแม่บ้านขาดความรู้เกี่ยวกับการแยกขยะมูลฝอยก่อนนำทิ้ง ด้านการกำจัดขยะ เห็นว่าถังขยะมีจำนวนไม่เพียงพอและมีขนาดบรรจุน้อยเกินไป

ข้อเสนอแนะในการกำจัดขยะมูลฝอยนั้น เทศบาลควรมีการณรงค์ ให้ความรู้แก่ประชาชน ในเรื่องการแยกขยะ การกำจัดขยะมูลฝอย ให้มากขึ้น รวมทั้งควรเพิ่มจำนวนถังขยะให้พอเพียง ควรแยกถังขยะแต่ละประเภทด้วยและให้จัดที่สำหรับทิ้งขยะอันตรายและดักป้ายบอกไว้ให้ชัดเจนด้วย

This research aimed to study factors effecting waste disposal behavior of the housewives in Warinchumrab municipal area. It's objectives are 1) to study the waste sorting and disposing behavior of the housewives in Warinchumrab municipal area of Ubonrachathani province; 2) to determine factors influencing such behavior; 3) to investigate problems and constraints in waste sorting and disposing; and 4 to suggest practical solution as well as to promote proper household waste sorting and disposing among the housewives. Related variables included age, education, occupation, income, the number of household's members, perception of information, knowledge, and attitude towards waste collection service of the municipality.

This study is a survey research conducted by sampling of 281 housewives from 5 communities in Warinchumrab municipal area. The data was collected by using questionnaires. Statistical techniques used were percentage, mean, standard deviation, t-test and one-way analysis of variance (ANOVA).

The results reported that the majority of housewives were between 36 – 51 years of age with primary level of educational attainment. Their monthly income ranged between 1,000 – 10,000 Bahts. They engaged only in housework. The number of household'

member is not exceed 5 people. They obtained information about waste disposal through television programme. The household waste was managed by disposing in the waste containers provided by the municipality which was daily collected by the municipal van. Their level of knowledge about waste disposal was rather high. While their attitude towards sanitary waste management was at moderate level, so was their proper behavior in waste disposal.

The analysis suggested that the knowledge about waste disposal was the only factor effecting waste disposing behavior. Whereas age, occupation, income, the number of household's member, perception of information, and attitude towards waste management did not effect such behavior.

It was found that the problems of waste sorting and disposing were due to the the frequencies of waste collection of the municipality in some area where the waste was left over for many days which cause odor nuisance and may become source of the diseases. In addition, responsible officer took little time to sloppy collect the waste with careless, and left some waste scattered around. Besides, these housewives lacked of knowledge about how to sort the waste before disposing. The number of waste containers were not enough and too small.

It was recommended that the municipality should conduct the campaign to educate and increase the knowledge of the people about proper waste sorting and disposing. The number of waste containers should be more available. Importantly, the waste containers should be provided separately for each type of the waste especially for hazardous waste with distinct label.